SmitsVandenBroek

Adviseurs | Accountants

Ontbijtsessie Crowdfunding

21 mei 2015

Bert Bogie

Crowdfunding

'Ik kan me ook voorstellen dat bankiers hun bed niet meer uitkomen als ze maar tien mille verdienen op een krediet van een half miljoen'.

Hans Biesheuvel, voorzitter van ondernemersbelangen ONL, tijdens de hoorzitting over Bijzonder Beheer bij banken met specialisten uit de Tweede Kamer op donderdag 16 april 2015.

ONL VOOR ONDERNEMERS

Crowdfunding

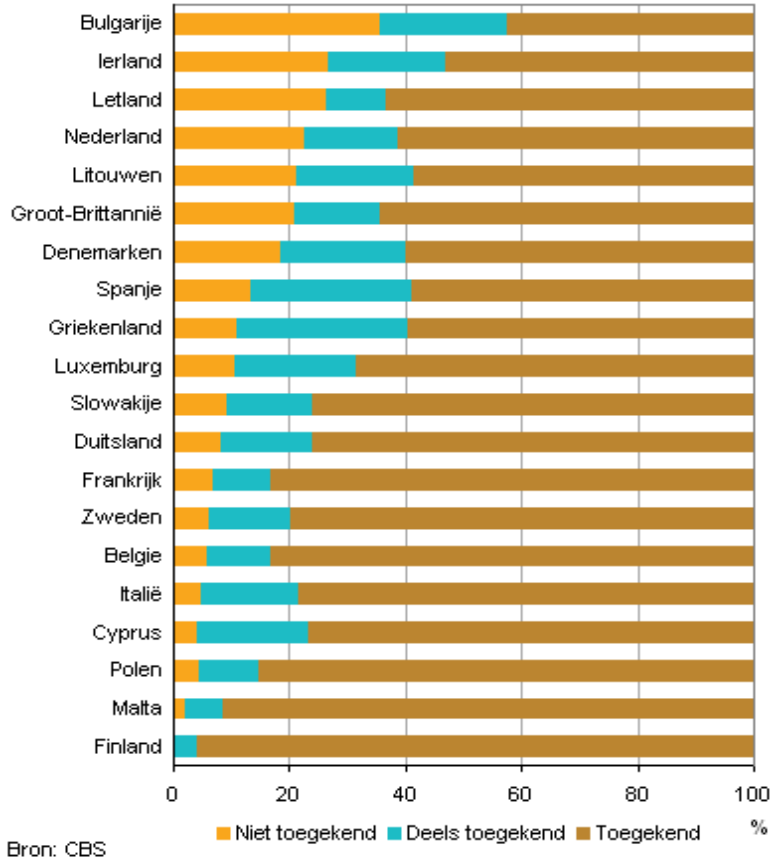

"*Als de metertjes heel scherp worden afgesteld, dan worden hypotheken stukken duurder en zullen kredieten moeilijker te krijgen zijn.“*

Artikel het Financiële Dagblad 12 mei 2015:
DNB waarschuwt voor de nieuwe kapitaaleisen voor banken. Die nieuwe afspraken kunnen met name voor Nederlandse banken ongunstig uitpakken omdat die veel hypotheken hebben uitstaan. Nederland zit precies aan de verkeerde kant van de streep, zegt FD-journalist Cor de Horde.

Crowdfunding

Opdrogen van bankfinancieringen Ultimo 2010

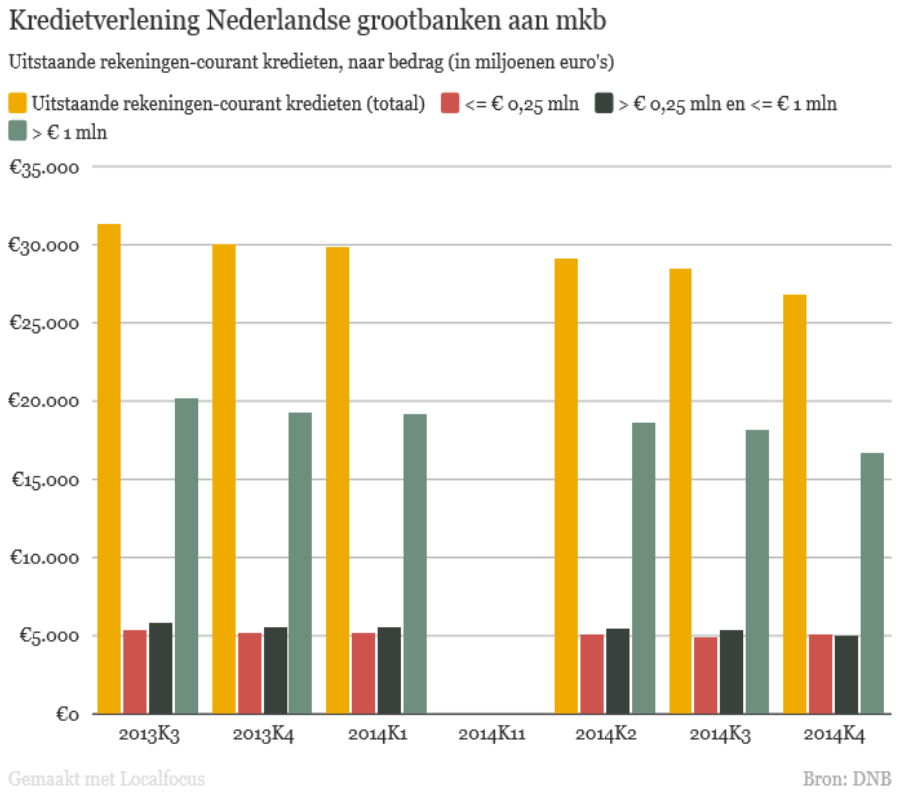

Bron: CBS

- In 2014 werd bijna een kwart van de aanvragen voor een banklening door mkb-ondernemers in Nederland niet gehonoreerd.

- Nederlandse banken zijn veruit Europees koploper in het vestigen van zekerheden, aldus curator Jan van Andel (hoorzitting 2e Kamer).

Crowdfunding

Opdrogen van bankfinancieringen

De totale uitstaande kredietverlening aan het Nederlandse mkb door de grootste drie Nederlandse banken is met tien miljard euro gedaald van € 144,7 mrd. naar € 134,9 mrd., een daling van bijna zeven procent in één jaar.

Crowdfunding

Alternatieve financieringsvormen:

- Investeerders (‘informels’), private equity of business angels
- Regionale ontwikkelingsmaatschappijen, LIOF of BOM
- Participatiemaatschappijen
- Leverancierskrediet, factoring
- NPEX, de MKB-beurs, aandelen of obligaties
- Kredietunies
- Qredits, stichting (ANBI-status)
- Crowdfunding

Crowdfunding

Wat is crowdfunding?

Crowdfunding is een *alternatieve manier van financieren*, voor bedrijven en consumenten. Het Engelse woord ‘crowd’, mensenmassa, betekent in dit verband dat een grote hoeveelheid (“kleine”) *particuliere investeerders* tezamen een flink bedrag kan ophoesten.
Oorspronkelijk ontstaan in de VS en overgewaaid naar Europa.

Daarmee verschilt crowdfunding van bankkredieten en grootinvesteerders, waarbij een of enkele partijen een groot bedrag inbrengen.
Bovendien verloopt crowdfunding zonder financiële tussenpersonen maar meestal via een (internet)platform.

Crowdfunding

Drie (hoofd)vormen van Crowdfunding:

- Loan based: op basis van geldlening
- Equity based: op basis van aandelenparticipatie
- Reward based: op basis van een beloning (product)

Crowdfunding

Hoe gaat crowdfunding in zijn werk?

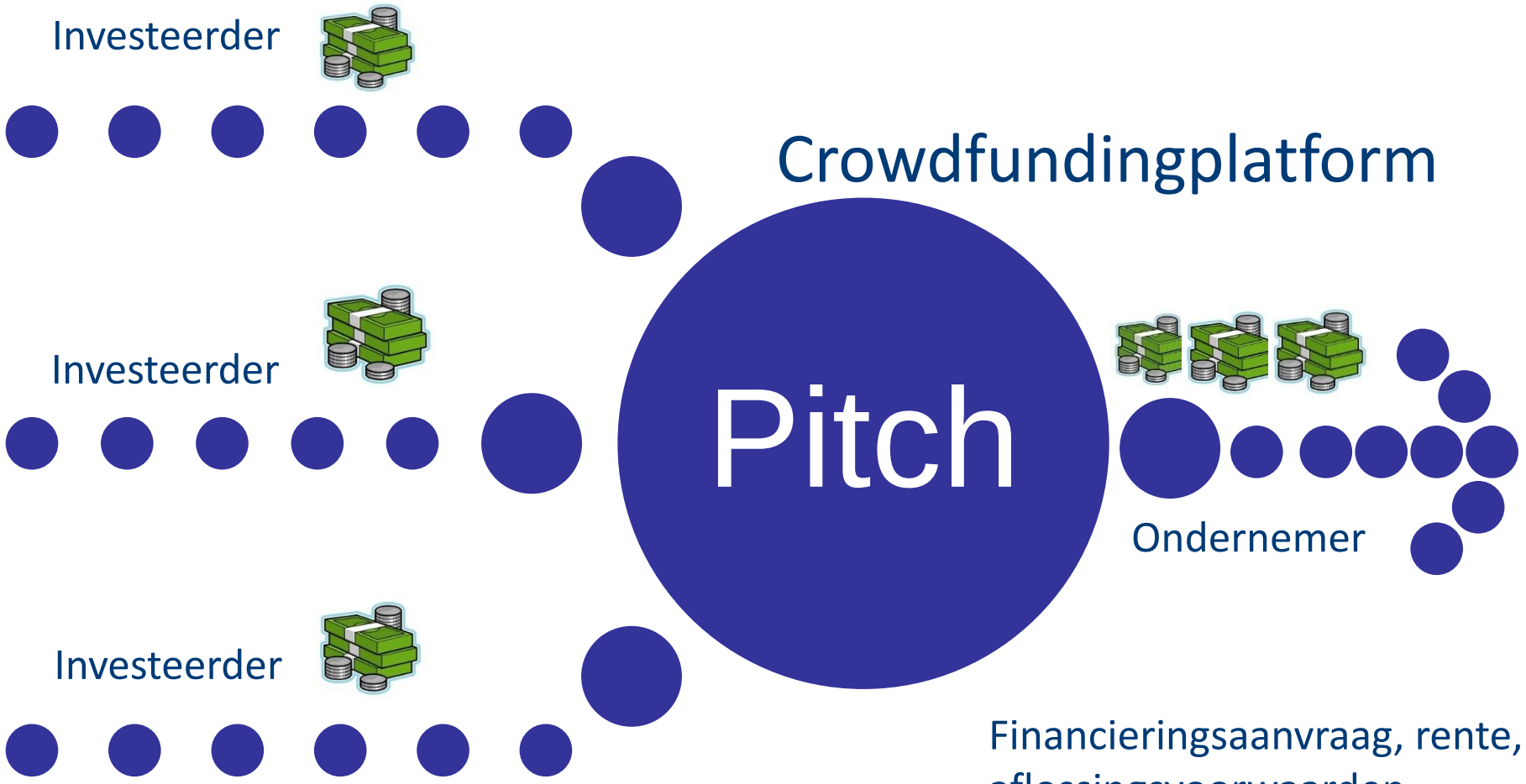
Projecten of bedrijven die geld nodig hebben, vaak startkapitaal maar ook herfinancieringen of voorraadfinanciering, kunnen hun plannen aanmelden bij een crowdfundingplatform op internet. Daarbij wordt het benodigde bedrag vermeld en een omschrijving van het project gegeven: de pitch.

Ook wordt aangegeven wat de investeerder kan verwachten als beloning (dividend, rente) en de aflossingstermijn. Hierna kunnen geïnteresseerden vanaf een bepaald minimumbedrag investeren in het project of bedrijf tot het doelbedrag bereikt is.

Het crowdfundingplatform ontvangt een vergoeding voor haar bemiddeling en (veelal) administratieve ondersteuning (overeenkomst, incasso, e.d.).

Crowdfunding

Crowdfunding

Welke Nederlandse crowdfundingplatformen zijn er (1)?

In Nederland werden de eerste crowdfundingplatformen in 2010 gelanceerd.

- *Crowdaboutnow*
- *Geldvoorelkaar*
- *Leapfunder*
- *Symbid*
- *Oneplanetcrowd*

  behoorden tot de eerste vrij bekende platformen.

Crowdfunding

Inmiddels kunnen ondernemers en particulieren terecht bij meer dan **100 platformen in Nederland**:

Crowdfunding

Welke Nederlandse crowdfundingplatformen zijn er (2)?

Wie op zoek is naar duurzame of sociale investeringen kan die vinden op gespecialiseerde platformen, zoals Seeds, *Share2start*, *Oneplanetcrowd* en *Lendahand, Wakibi.*

Voor gerichte projecten kunt u terecht bij *AppsFunder, Zonnepanelendelen*, *cinecrowd en CrowdyHouse.*

Crowdfunding

Welke Nederlandse crowdfundingplatformen zijn er (3)?
Voor het MKB met name interessante platformen:

geldvoorelkaar.nl

LEAPFUNDER

CROWD ABOUT NOW.

Co||in Crowdfund
comfortabel investeren

DOORGAAN.NL

KAPITAAL OPMAAT

THE DUTCH DEAL
crowdfunding voor ondernemers

geldoverenweer.nl
brengt geldgevers en geldnemers bij elkaar

symbid

HORECA CROWDFUNDING

Crowdfunding

Welke Nederlandse crowdfundingplatformen zijn er (4)?

Onlangs is een nieuw platform *Collin Crowdfund* gelanceerd dat zich vooral richt op het gevestigde mkb.

Bedrijven met een financieringsbehoefte tussen de 50.000 en 2,5 miljoen euro kunnen er terecht. Collin onderscheidt zich van andere crowdfundingplatformen door samen te werken met banken, bijvoorbeeld via gezamenlijke financiering.
Geïnteresseerden kunnen vanaf 500 euro investeren in een project. Collin geeft echter de voorkeur aan grotere investeerders die een bedrag, bijvoorbeeld 25.000 euro, in meerdere projecten willen steken, zodat ze hun risico's beter kunnen spreiden.

Smitsvandenbroek: preferred supplier (0,5% korting)

Collin Crowdfund
comfortabel investeren

Crowdfunding

Welke Nederlandse crowdfundingplatformen zijn er (5)?

Internationale spelers in de markt actief in Nederland:

Crowdfunding

Kickstarter wereldwijd:

- Opgericht in Verenigde Staten (bakermat van de crowdfunding)
- 84.000 projecten
- 1,7 miljard dollar gefund, in Europa 160 miljoen (6.800 projecten)
- 8,5 miljoen investeerders
- Van 1e smartwatch tot 7 films (1 oscar winnende)
- 2012: start in Groot- Brittanië
- 2014: Nederland

Crowdfunding

Welke Nederlandse crowdfundingplatformen zijn er (6)?

Platformen verschillen in voorwaarden:

- *Geldvoorelkaar:* geldlening, annuïtaire aflossing (max. 60 mnd.), hoofd. aansprakelijkheid, AFM-vergunning
- *Collin Crowdfunding:* geldlening, aflossing in overleg, zekerheid in overleg, AFM-vergunning
- *Symbid:* zitting in coöperatie, aandelen kopen in bedrijven, geen hoofd. aansprk., kick off startersdag
- *Leapfunder:* geldlening die omgezet wordt in aandelen
- *Crowdaboutnow:* investeren vanaf € 5, extra producten
- *Kapitaal op Maat:* MKB (3 jaar), AFM-ontheffing
- *Oneplanetcrowd:* Inleg kan hoger zijn dan vraag

Crowdfunding

Regulering Crowdfundingmarkt

- Op dit moment nog geen eenduidige regulering
- Rol AFM; of vergunning of ontheffing afgegeven
- AFM-vergunning: voorwaarden en controle
- AFM-ontheffing: voorwaarden en geen controle
- Toekomst: (AFM) aanbevelingen
  - enkel nog met vergunning
  - wettelijk kader voor beide regimes (Loan based en Equity based)

Crowdfunding

Wat zijn de voor- en nadelen van crowdfunding?

Voordelen:

- Crowdfunding vult deels het gat op dat is ontstaan doordat banken minder snel krediet verlenen, vooral aan kleinere en startende ondernemingen. Ook voor sectoren die altijd al moeilijker geld binnen konden halen, zoals de creatieve industrie, is crowdfunding een uitkomst.
- De ondernemer is niet afhankelijk van een of enkele investeerders.
- Bovendien kan en passant gepeild worden hoe het project of product ontvangen wordt door de markt, creëren van afzetmarkt, volgers.
- Geen (bank- of intermediairs-)kosten en provisie, (verplichte) verzekeringen, wel kosten platform.
- Minder (of geen) verantwoording gedurende de aflossing van de lening.
- Vaste rente gedurende de looptijd (geen tussentijdse risico-opslagen).
- Kortere doorlooptijd.
- Banken bereid mee te financieren wanneer deel via crowdfunding is opgehaald.

Crowdfunding

Wat zijn de voor- en nadelen van crowdfunding?

Nadelen:

- Een nadeel is dat de ondernemer afhankelijk is van de ‘crowd’ en de waan van de dag. Als er te weinig investeerders warm lopen, kunnen de plannen misschien wel helemaal niet gerealiseerd worden.
- Openbaarheid gegevens.
- Lening moet altijd terugbetaald worden, ongeacht de financiële situatie van het bedrijf.
- Soms enkel via participatie (aandelen).
- Meestal geen tussentijdse opschorting van aflossingen of versnelde aflossing.
- Rentevergoeding voor de lening veelal aan de bovenkant van de markt, thans wel dalende tendens.
- Vaak hoofdelijke aansprakelijkheid (bij bank idem).

Crowdfunding

Voordelen Investeerder:

- Laagdrempelig (eenvoudig via Internet)
- Laag risico (mits lage investeringsbedragen per project), enorme spreiding
- Hoog (vast) rendement (6-12%)
- Hoge zekerheid (veelal hoofdelijke aansprakelijkheid)
- Korte looptijden
- Weinig tot geen kosten (instap/succesfee)
- Geen administratieve lasten (platform regelt alles)

Nadelen:

- Geen of weinig tussentijdse info
- Geld staat bepaalde periode vast (aflossingsschema)
- Niet verhandelbaar
- Onduidelijke juridische positie
- Geen regulering markt

Crowdfunding

Crowdfunding is nog klein, maar krijgt steeds meer voet aan de grond in Nederland. In 2014 is circa 65 miljoen geïnvesteerd.

Crowdfunding opnieuw fors gegroeid
In de eerste helft van 2013 is in Nederland voor 13 miljoen euro via crowdfunding gefinancierd. Dat is bijna even veel als in heel 2012.

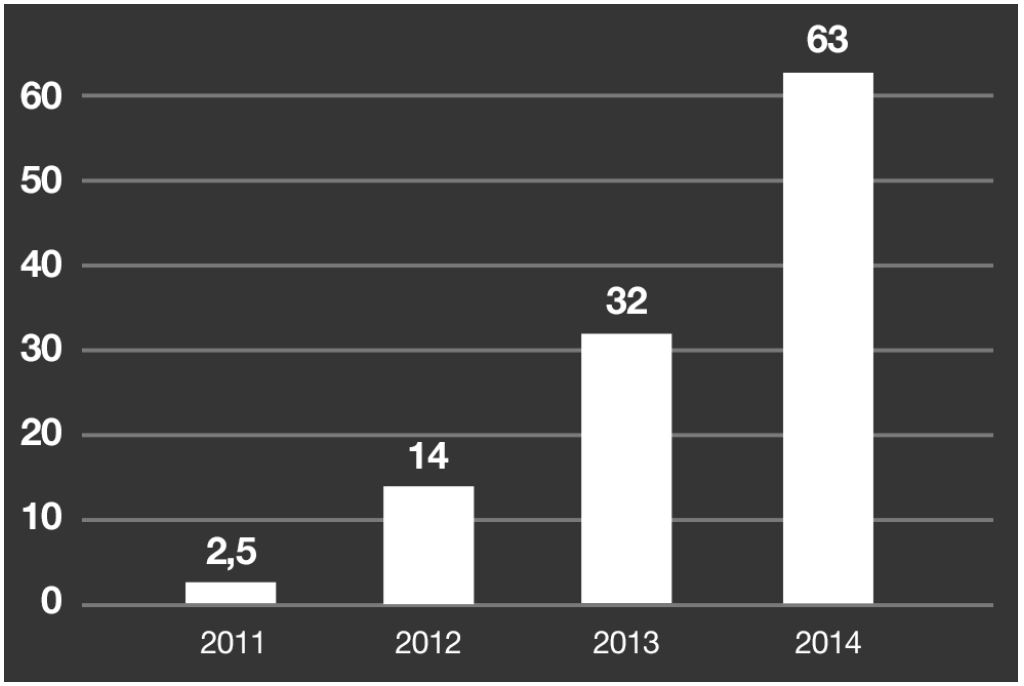
Het bedrag is opgehaald door 501 projecten en ondernemingen, zo blijkt uit cijfers van adviesbureau Douw&Koren.
Meer dan 10 miljoen euro werd binnengehaald door ondernemingen. Gemiddeld haalden zij 100.000 euro op.
Creatieve projecten waren gemiddeld goed voor bijna 7000 euro en projecten op het gebied van duurzame energie voor 17.500 euro.
Het aantal crowdfundingplatformen neemt nog altijd toe. In de eerste helft van 2013 zijn er 20 nieuwe platformen van start gegaan. In totaal telt Nederland er nu 50.
Geldvoorelkaar heeft als eerste de grens van 10 miljoen euro aan financieringen gepasseerd. Het platform voor kunst en creatieve projecten Voordekunst heeft de grens van 2 miljoen euro geslecht.

Flinke groei

Het investeringsbedrag door middel van crowdfunding is de afgelopen jaren flink gegroeid.
Waar in 2011 in totaal 2,5 miljoen euro werd opgehaald in Nederland, was dat in 2012 al snel 14 miljoen en vorig jaar steeg de teller naar 32 miljoen euro. Dit jaar verwacht Douw dat de investeringen uitkomen op ongeveer 80 miljoen euro. In 2015 moet er zelfs 250 miljoen euro gefinancierd worden door crowdfunding.
"Er is geen enkele reden om aan te nemen dat crowdfunding niet verder gaat doorgroeien, zowel wereldwijd als in Nederland", aldus Douw.

Crowdfunding

Groei crowdfunding in Nederland

(bedragen in miljoenen euro per jaar)

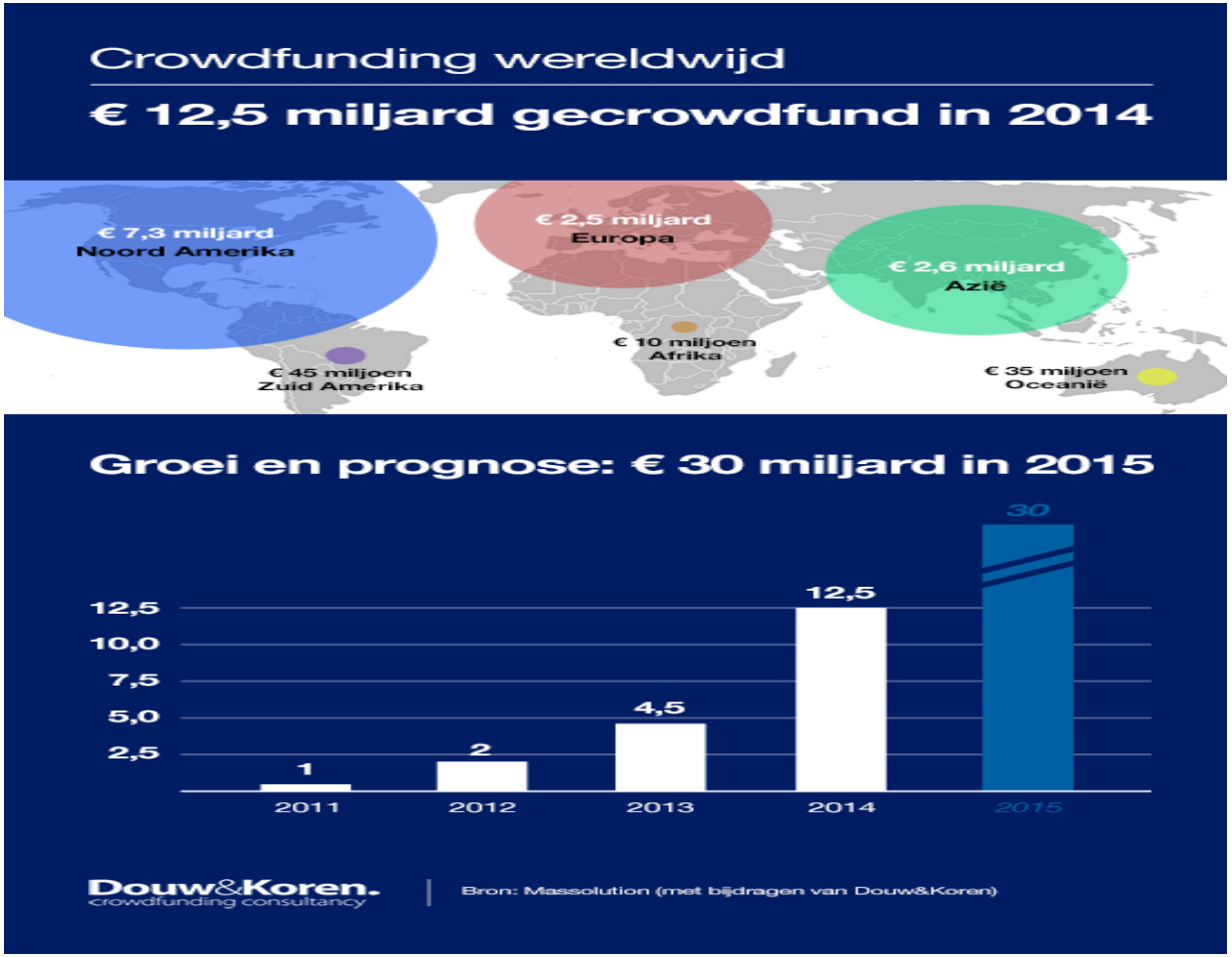
Crowdfunding

Succesfactor Crowdfunding Nederland

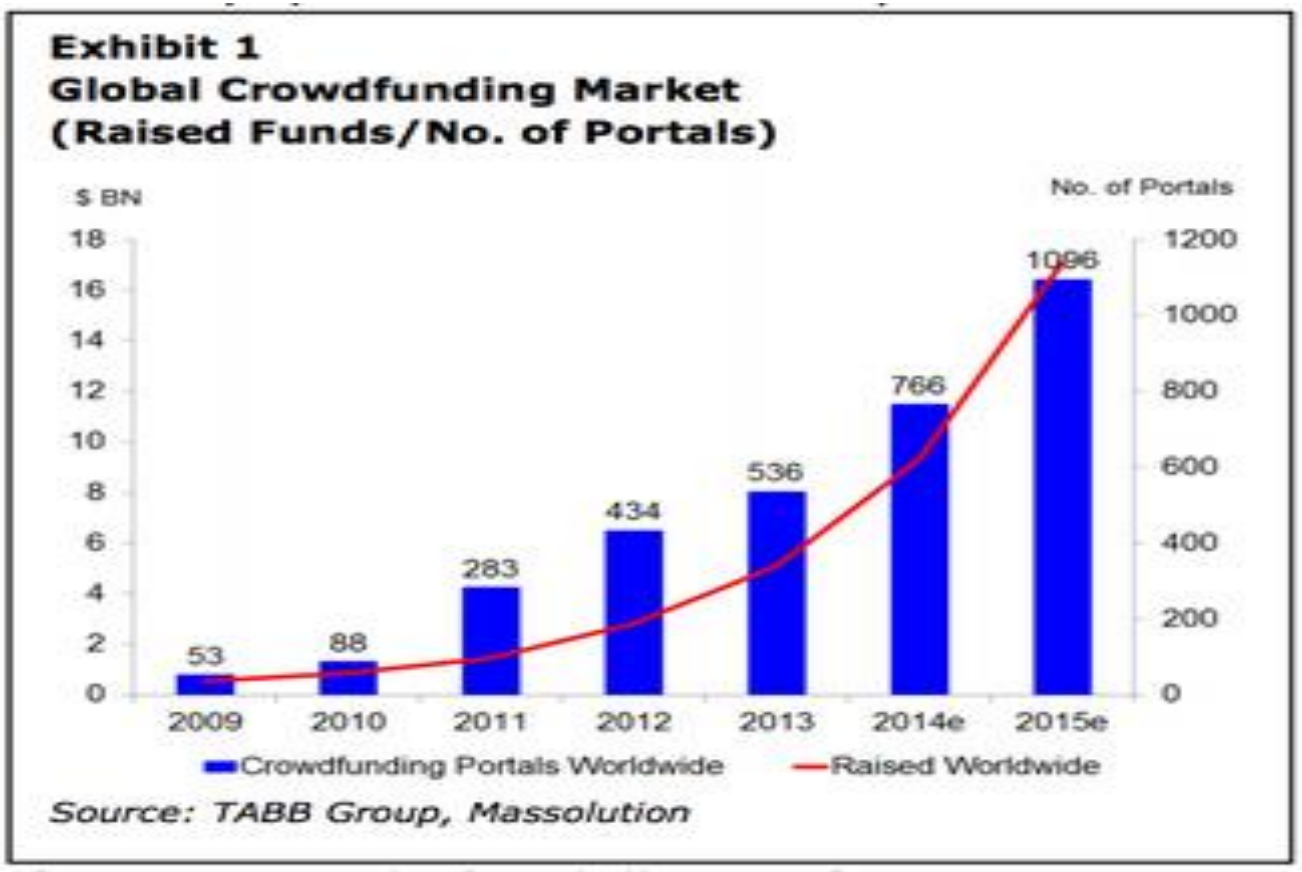
- Bij de dertig belangrijkste crowdfundplatformen voor bedrijfsfinanciering is de *success rate* 79 procent. Dat wil zeggen dat minimaal het beoogde bedrag is opgehaald.
- Het gemiddeld opgehaalde bedrag ligt rond de € 90.000, dat wordt opgehaald bij gemiddeld honderd verschillende partijen.

Crowdfunding

Crowdfunding

Groei crowdfunding wereldwijd

Crowdfunding

SmitsVandenBroek werkt voornamelijk met Geldvoorelkaar.nl.
Waarom Geldvoorelkaar.nl ?

- Een van de eersten
- Meeste aanvragen dus strengere screening
- Hoogste totale investeringsbedrag, thans meer dan 57 mio (ca. 500 projecten)
- Veel investeerders, aanvragen lopen snel vol
- AFM-vergunning (eerste platform in NL)
- Meer dan 90% van de aanvragen succesvol gefund
- Professionele aanpak (screening door ervaren beoordelaars)
- Samenwerking met accountants/adviseurs
- Direct contact en mogelijkheid vooroverleg
- Kredietrating door Graydon
- Sinds kort: ook aansluiting bij BKR (eerste platform in NL)

Crowdfunding

Voorwaarden Geldvoorelkaar.nl

Geldlener:

- Eenmalige succesfee, basistarief 1,25% + 0,75% p.j. (no cure no pay)
- Plaatsingskosten € 349 (zakelijk)
- Administratiekosten nihil
- Rente tussen 6-10% afhankelijk van risico indeling, gemiddeld circa 7,5%
- Risico-indeling o.b.v. risicoclassificaties (1-5)
- Zekerheid: hoofdelijke aansprakelijkheid
- Looptijd aflossing tot maximaal 72 maanden

Investeerder:

- 0,9% eenmalige succesfee over investeringssom

Crowdfunding

Voorwaarden Geldvoorelkaar.nl

Geldlener:
Risico indeling o.b.v. risicoclassificaties (1-5)

1: defensief (max 30% leensom van leencapaciteit)
2: behoedzaam (max 50 %)
3: gematigd offensief (max 70%)
4: speculatief (max 85%)
5: zeer speculatief (max 100%)
5s: zeer speculatief (leencapaciteit onbekend i.v.m. startende ondernemer)

Rente adviesmatig gekoppeld aan classificatie.

Crowdfunding

- Eigen ervaringen:

Bikkel Bikes
Lening € 200.000
Rente 8%
Looptijd 60 maanden

Funding volgelopen in 10 dagen

Doel financiering; aflossing bankfinanciering ca. € 100.000 en voorraadfinanciering (okt.-febr. assemblage fietsen, voorfinanciering).

Crowdfunding

- Eigen ervaringen:

Verbaan Systems (prefab metselelementen)
Lening € 120.000
Rente 8%
Looptijd 60 maanden

Funding volgelopen in 3 uur (snelste ooit).

Doel financiering; aflossing bankfinanciering ca. € 40.000 en voorfinanciering bouwproject(en) en een investering.

Crowdfunding

Conclusies:

- Crowdfunding goed en succesvol alternatief voor bankfinanciering
- Goede voorbereiding noodzakelijk
- Duidelijke zorgvuldige keuze voor platform (markt is nog onvoldoende gereguleerd)
- Let op AFM-vergunning van platform
- Creëren van een afzetmarkt
- Interessante optie voor beleggers
- Spreid het risico door leningen/participatie te spreiden in kleine belangen ten opzichte van totaal vermogen

Crowdfunding

Interesse in financiering middels crowdfunding?

SmitsvandenBroek kan u begeleiden naar een succesvolle aanvraag:

- Ruime ervaring en deskundigheid in crowdfunding projecten
- Sterke contacten met diverse platformen
- Juiste keuze bepalen; welk platform?
- Opstellen prognoses en cijfermatige onderbouwing
- Opstellen pitch
- Veelal korting op fee platform
- Naamsvermelding bij aanvraag

Crowdfunding

Dank voor uw aandacht!

Heeft u nog vragen?
Bellen; 0495 454444 of mailen;
b.bogie@smitsvandenbroek.nl